

Beni hâlâ Roman zannedenler var

On beş yıl öncesi kungfu yapıyordum. Ralli yaptım, birkaç defa ölümden döndüm. Hayatım oldukça maceralı geçti. Kendi stilimde bir sanatçı olmak istedim. Tek olmak için. Hala da o inatla devam ediyorum.' diyen Burhan Öçal:

KÜBRA&BÜŞRA İLE İKİDE BİR

Burhan Öçal, çılgın yerinde duramayan, enerjik biri. Hayatı, dabukadaki vuruşu kadar hızlı akıyor. Ama bir o kadar da kendi değimiyle 'Aksak ritim'li yaşıyor. Otuz yılını Amerika'da geçiren Burhan Öçal, aslen Kırıkaleli ama perküsyon çaldığı için herkes onu Roman veya Kürt zannediyormuş. Öçal'ın evine girdik, darbukalarına baktık, müzik odasındaki enstrümanları çalmayı denedik. Gerçekten de eğlenceliydi. İşte size dokuz sekizlik bir Burhan Öçal röpotajı...

FOTOĞRAF: SEDAT ÖZKÖMEÇ

Darbuka çalan adam' dışında kimsiniz?

Rumeliliyim. Babam Kırklareli, annem Selanikli ve Karamanlı. Babam kökleri üç asır önceye dayanıyor ve dedeleri Osmanlı akıncılarındanmış. Babamın dedesi ise Şamlı, beyaz tenli bir Arap. O yüzden baba tarafımda Arap benzerliği var.

Roman değilsiniz ama sizin Roman olduğunuzu düşünenler var...

Darbuka çaldığım için... Beni Kürt zannedenler de oluyor.

Kaç kardeşsiniz?

Altı kardeşiz.

Onlar ne yapıyor?

Kimisi emekli, kimisi ev hanımı...

Peki siz bu hayatı nasıl seçtiniz?

(kendine bakarak) İşte ben böyle adamım.

Nasıl bir adam?

Lider ruhluym. On beş yıl öncesi kungfu yapıyordum. Ralli yaptım, birkaç defa ölümden döndüm. Hayatım oldukça maceralı geçti.

Erken yaşta İsviçre'ye gitmişsiniz, neden?

Türkiye'de yaptıklarım bana yetmiyordu. Beni anlayacak insanlar, sanatımı icra edebileceğim bir yer yoktu.

Düğünlerde çalıyormuşsunuz...

Evet, çok çaldım. Çünkü Türkiye'de yapabileceğim başka bir şey yoktu. Hatta böyle birçok kişiyi bu şekilde işlettim. Bana 'Hangi konservatuardan mezunsun?' diye sormuşlardı. Ben de 'Düğünler

konservatuarından mezunum' demiştim. Şaşırdılar 'Nerede bu konservatuar?' dediler. İnandılar yani söyledime! (gülüşmeler)

Amerika'da ne yaptınız peki?

Yaklaşık on yıl her yeri gezdim, gitmediğim yer kalmadı. O zamanlar daha bıçkın ve cesurdum.

Nasıl cesaret ettiniz uzaklara gitmeye? Hem de 20'li yaşlarda...

Benimki gözü kara bir cesaretti. Babama 'Film yıldızı olacağım' diyordum. Şimdi bakıyorum da ne kadar ütöpik bir hayal... Arkadaşlarım güldü geçti 'Üç ay sonra dönersin' dediler, alay ettiler. Ben de onlara 'Dünyanın en ünlü isimleriyle, en iyi yerlerde çalışacağım' dedim.

Tüm bu dediklerinizi yapınca ne olacaktı?

Burhan Öçal. Kendi stilimde bir sanatçı olmak istedim. Tek olmak için. Hala da o inatla devam ediyorum.

İstedığınız zirveye ulaştınız mı?

İstedğim yere ulaşmış değilim ama alanımda hala tekim.

Var mı bir rakibiniz?

Kimseyle yarışa girmiyorum. Benden daha mükemmel çalışıyor, zengindir, meşhurdur...Böyle şeylerle ilgilenmiyorum. Ebedi olana talibim.

En hızlısı, en iyisi olacaksınız sonra ne olacak? Bu isteğin bir sonu yok mu?

Ben sadece Burhan Öçal olmak istiyorum.

Peki neden geri döndünüz?

Evlendim. Eşim 'Ancak İstanbul'a yerleşirsek evlenirim' demişti. Buraya geldik bir yıl sonra boşandık. O gitti ama ben kaldım.

Peki otuz yıl yurt dışında yaşamış biri, oralı mı oluyor yoksa buralı mı?

Buralıyım. Dışarıdaki her şeyimi buraya getirdim.

ÇOK İYİ EZAN OKURUM

Darbuka hayatınıza nasıl girdi?

Amerika'ya gitmeden önce darbuka çalmasını bilmiyordum. Bateria çalışıyordum. Bir gün ralli yaparken ağıma kırdım. Üç yıl sonra aynı yerden bir daha kırdım. Ayağımı kullanamayınca telli sazlara yöneldim, piyano öğrendim ve vokal yapmaya başladım. Türksünüz, Trakyalısınız, ritimcisiniz nasıl sivrileceksiniz bu dünyada? Öyle olunca ben de perküsyon çalmaya başladım. Çünkü ben dünyayı fethetmek için çıkmış bir adamım.

Bir çok vurmali çalgı var. Neden perküsyon?

Avrupa'da açık havada ön grup olarak sahne aldık. Esas grubun solisti bana 'Türk müsün?' diye sordu 'Evet ' dedim. 'Niye kendi enstrümanlarını çalmıyorsun?' dedi. O zaman kafamda bir ışık yandı. Türkiye'ye geldim ve darbuka dizayn ettim. Büyük darbukalar yaptırdım. Konserlerde onları davul gibi çaldım.

KIZIMIN DA DARBUKA ÇALMASINI İSTİYORUM

Kaç darbukanız var?

Çok var. Dünyanın en güzel darbukalarına sahibim. Yaklaşık 80 tane darbukam vardır.

Kime bırakacaksınız bu kadar darbukayı?

Eğer bir kızım olursa onun da çalmasını istiyorum. Bale de yapsın piyano da çalsın...Ama (Elindeki küçük antika darbukayı göstererek) bunu da ona saklıyorum.

Çaldığınız darbukanın türü ne?

Türk darbukası çalıyorum. En zor çalınan da Türk darbukasıdır. Arap darbukasını herkes çalıyor, bir de ben kendime yakıştıramıyorum.

Türk darbukasının diğerlerinden farkı ne?

Türk darbukası bakır olur. Usül farkı var. Türk darbukası fiske usülü ile çalınır. Türk usulünde Arap usülü gibi kısa tonlar yoktur. O yüzden 'düm tek tek'ler daha uzundur.

Ne diyorlar size?

'Darbukacı' diyenler var, ben bu takıya çok sinir oluyorum. Çünkü cahil insanların kullandığı bir terim. Ritm sanatçısı veya Perküsyonist denilebilir.

Perküsyonu çok iyi çalıyorsunuz. Sesiniz de iyi midir?

Evet. Mesela; çok iyi ezan okurum. Yurtdışında vokaller yapıyorum. Fransa'da vokallik konusunda birçok ödül aldım. Ama burada söylemiyorum.

Neden?

Yeterince müzik yapıyorum. Burada şarkı söylemek istemiyorum.

Darbuka dışında başka enstrümanınız var mı?

Dört piyanom var. Hiç bir perküsyonistin o kadar piyanosu yoktur. Dünyanın en iyi piyanolarından biri Zürih'teki evimde... Avusturya'da da var. Bu evimde de var. Nerede yaşarsam yaşayım her yerde piyanom olur.

Hep bu evde mi kalıyorsunuz?

Üç evim var, ama burayı daha çok seviyorum.

Bu kadar yer gidip gördükten sonra böyle bir ahşap evde nasıl yaşıyorsunuz?

Ben ev yemekleriyle, organik gıdalarla beslenen ve yaşayan biriyim. Biorganik müzikler dinlerim, laylaylomu sevmem. Fazla yiyen, fazla uyuyan insanlardan hoşlanmam. Az üreten insanlarla, futbol fanatikleriyle işim olmaz. Hızlı düşünmeyi ve yaşamayı seviyorum.

Özel yaşamınız yolunda gitmemiş. İki eşinizden de ayrılmışsınız. Dikiş tutturamama gibi bir sorunuz mu var?

Doğru. Düzensiz bir hayatım var. Aksak yaşıyorum.

Yetişme tarzı olarak tabana mı, elite mi daha yakınsınız?

Yeraltı kültürünü yaşamış biriyim. Kafamı kazıtsam onlarca yarık görürsünüz.

Peki Romanlarla iletişiminiz nasıldır?

Çok iyi. Kırklareli'nde çok roman vardır ve dürüst olurlar. Taşralı, temiz ve sanatkardırlar. Çocukluğumda ramazan davulu çararlardı. O davul beni çok etkilerdi. Hep sahurlarda ramazan davulcusunu beklerdim. Daha küçüktüm bana davul çaldırırlardı. Annem çok kızardı. İyi ki onlarla yakın ilişki içinde olmuşum...

O insanlar size ne kattı?

Müzikte orijinal olmamı sağladılar. Nasıl Amerika'da siyahlar müzikte çok yeteneklilerse bizim de Romanlarımız öyle. Onlar olmasa Türkiye'de müzik çöker.

Size bulaştı mı Romanlık?

Tabii. Bazen onlar gibi yaşıyorum, onların dilinden konuşuyorum. Bazı şeyleri umursamama hallerine bayılıyorum.

Size 'Roman mısın?' diye sorduklarında ne diyorsunuz?

'Evet ' diyorum. Bugün bütün dünya darbuka ve roman müzikleri dinliyor.

Görünüşüm yüzünden tutuklandığım oldu

Mafya adamları gibi duruyorsunuz. Fiziksel görüntünüz hiç başınıza bela oldu mu?

Çok... Özellikle havaalanındaki kontrollerde çok sıkıntı çektim. Önce tipime bakıyorlar. Türk değil, pasaporta bakıyor; Ortadoğu ismi Burhan Öçal, haneye bakıyor; Müslüman, bana bakıyor; 'Kolombiyalı bir kokain taciri' olduğumu düşünüyor. Sonra 'Bu işte yanlışlık var' diyor. Eller baş altında çok tutuklandım.

Faydasını gördünüz mü?

Evet. Mesela ben dünyanın en belalı yerlerine girmişimdir. Honkong, Benkong Kuzey Afrika... Hemen kalbimin şeffaflığını gösteriyorum. Temiz duygular ve hormanlar salgılıyorum. Bana ne köpek havlıyor, ne de bela yaklaşıyor.

Nasıl oluyor?

Racon bileceksiniz veya jargon...

Bunları nerede kullanıyorsunuz peki?

Jargonu, New York'ta, Otel Ritz Paris'te, sosyetenin girip çıktığı yerlerde.

Racon?

Yeraltı dünyasına girdiğimde racon kesiyorum. Kimseye hava atmam. Kendimle yarışıyorum kendime niye hava atayım ki?

Peki yaptığınız işi bilmeyenler sizi ne zannediyor?

Mafya zannediyorlar.

Bu durumu kullanıyor musunuz?

Tabii. Mesela; elit yerlere gittiğim zaman smokin giyiyorum. New York ve Los Angeles'ta çok gezerim. Ünlü oyuncuların ve sanatçıların sık gittikleri yerlere de giderim. Bir gün iki hanımla sözleşmişim. Onlar gideceğimiz yere benden önce gelmişler ama içeriye almamışlar. Ben de biraz gecikmişim, güzel bir takım giyindim, üzerimde Armani Kürk palto, saçlarımı arkaya yatırdım ve sağ elime de puro aldım... Limuzinle gittim ve dört tane yüzlük doları parmaklarıma sardım...

Sonra ne oldu?

Aynen öyle. Kapıdaki görevliye yüz dolar bahşış verdim. İçeriye girip şefe ikinci yüz doları uzattım. Kimse kim olduğumu anlamadı. Sol tarafta da George Clooney oturuyor. Kimse ona bakmıyor, bütün başlar bana döndü. 'İki kadınla gelen bu adam kim 'diye. Merak uyandırdı.

Gerçeği öğrenmediler mi?

Türk olduğumu söylemedim. Söylesem hepsi korkardı.

Ne oluyor Türk olunca?

Malzemeyi iyi kullanırsanız Türk olmak çok etkili olabilir. Önemli olan elinizdekileri nasıl kullandığınız. Çok iyi çalmanız yetmez. İmajınız da karakteriniz de sanatınızı ortaya koymakta önemli bir faktördür. Para konuşur, aşk konuşur ama tecrübe daha çok konuşur.

Diyalogunuz iyi yani?

Beni herkes tanır. Mesela; 170 eleman çalışır havaalanında. Ben onları tanırım. Onlarla çay kahve içip, sohbet ederim, dertlerini dinlerim. Uçağa en son ben binerim, yine en son ben çıkarım, kimse de bana kızmaz.

İnsanlar üzerindeki krediniz hiç bitmiyor mu?

Kendinizi yenilediğiniz sürece bitmez.

HAYATIM AKSAK RİTİMLİ

Hep böyle hızlı mısınız?

Evet.

Faturasını nasıl ödüyorsunuz?

Çok ağır. Özel hayatımı yaşayamıyorum, tatilim yok. Daha çok spor yapıp, uyumam lazım. Yeni kompozisyonlar bestelemem lazım. Çocuk sahibi olmak istiyorum; ama vakit bana yetmiyor.

Saniyede 22 vuruş çalışıyorsunuz. Ne işe yarıyor?

Çok işe yarıyor. Bir defa batılıyı etkiliyorsunuz. Batı sanatı mekaniktir. Mesela piyano tamamen bir sistem üzerine kuruludur, matematik gibidir. Biraz uğraşsanız çalarsanız. Batıda disiplin çok önemlidir. Ne kadar hızlı çalarsam o kadar etkileniyorlar.

Hayatınız hangi ritimle akıyor?

Aksak ritimle... Kombinasyona uygun olan ritimleri seviyorum. 9, 11, 13 zamanlı ritimler.

Elleriniz için ne yapıyorsunuz?

Temizlik yapıyorum. (gülüşmeler) Titrememesi gerekiyor. Hala kolum düzelmedi, bunun için bol bol egzersiz yapıyorum. En iyi spor, prova yapmak. On dakikalık ısınma turundan iki saat sonra eklemler ısınmaya başlıyor.

Müziği kime yapıyorsunuz?

Kendime. Çünkü müzik yaparken en çok ben eğleniyorum.

Yurt dışına çıktınız. Neden Movie Star olmadınız?

Müzik daha ağır bastı. Ama oyunculuk anlamında yurt dışında bir dizide oynadım. Altı ay Los Angeles'te yaşamamı istediler. Orada oyuncu olabilmek için iyi derecede aksanlı konuşmanız gerekiyor. Michel Comte'u tanıyorum. Angelina Jolie, Penelope Cruz'u ünlü yapan adam.

Tamam işte tam bir fırsat! O bile sizi star yapamadı mı?

Şöyle; Shane Penn ile bir film yapacaktık. O bana; 'Türkiye'de star ol, hatta megastar ol ama evrensel değilsen hiçbir şey ifade etmez. Karakterin, yeteneğin var. Ama bence müziğine daha çok ağırlık vermelisin. Eğer sadece sinema istiyorsan; bir yıl hiç kımıldamadan Amerika'da yaşayacaksın. Tüm programlarını iptal edeceksin. Hollywood'da çevre yapacaksın.' dedi. Buna bakınca Türkiye'de star olmak çok kolay. Dünyaca ünlü sanatçı diyorlar. Dünyaca ünlü olmak kolay mı?

Peki siz?

Değilim. Ama ben dünyada bilinen bir adamım. Ün başka bir şeydir. Mesela; Putin, Obama, Madonna dünyaca ünlü isimler bunlardır.

Türkiye'de tanınmak için bir çabanız oldu mu?

Hayır. Beni bilen biliyor zaten. Az demek, çok demektir. Dünyada az bulunan şeyler her zaman çok pahalıdır.

Hep böyle dokuz ritimlik bir adam mısınız siz, hüzün yok mu sizde?

Ben ritmik bir adamım. Hüzünlü değil, romantik şeyleri severim. Romantik çalabilirim ve olabilirim; ama hüzünlü olmam. Hafif değil, ruhani şeylerden hoşlanırım. Sukunet, güç, derinlik onun içinde yatar. Mesela, gizemi bir ayin veya zikirde ararım. Mıymıy çalan, mıymıy konuşan kişilerden hiç haz etmem.

Tam tersi...

Çok hızlı, seri ve soğuk kanlı olan ya da latife dolu, yaşanmış, kendiyle barışık kişilerden hoşlanırım.

Emekli olmaya daha var mı?

Valla bu gidişle olamam.

Dünyaya bir daha gelsem...

Formula pilotu olurdum ya da Piyanist.

Kaynak: <http://yenisafak.com.tr/Pazar/?i=257404>